

**БЕДЗІР НАТАЛІЯ ПРОКОПІВНА:
«МЕНІ ЩАСТИТЬ НА ДОБРИХ ЛЮДЕЙ»
(До 55-річчя від дня народження)**

Рівно тридцять років Наталя Бедзір працює на кафедрі російської літератури тепер Ужгородського університету. Колеги пам'ятають її тоненькою стрункою дівчиною в білому убранні, з трохи рудуватим відтінком волосся, завжди енергійною і життєрадісною. Вона і тепер відрізняється рідкісною

працездатністю і невгамовною увагою до всього, що відбувається навколо: презентація нової книги, молодіжний екшн, обговорення літературних новинок, виступ на міському святі чи участь у престижній конференції. Але кафедра не перестає пишатися першим професором, який зумів у нових, дуже непростих умовах відкрити аспірантуру за спеціальністю «Порівняльне літературознавство» в найзахіднішому місті України.

Всі роки роботи на кафедрі були для неї періодом професійного самовдосконалення і розвитку, заслуженого визнання її як висококваліфікованого лектора і педагога вищої школи.

За період науково-педагогічної діяльності Н. П. Бедзір розробила і читає курси історії російської літератури ХХ століття, історії російської літературної критики, вступу до літературознавства, тео-

рію літератури, дитячу світову літературу, спецкурси «Творчість М. Булгакова», «Творчість А. Платонова», «Російська фантастична проза». Такий обсяг лекційної роботи свідчить про її високу працездатність, відповідальність та вимогливість до себе.

Професор Бездір активно трудиться й на науковій ниві. Їй належить більше сорока наукових та науково-методичних публікацій з проблем російського, українського, чеського, словацького, польського, білоруського постмодернізму, дослідження про історико-культурну взаємодію слов'янських літератур, оновлення жанрів, стилю, про інтертекстуальність в красному письменстві нашого часу. Основний спектр її наукових інтересів свідчить про високу професійну кваліфікацію Наталії Прокопівни, про її постійний науковий пошук.

На кафедру російської літератури Н. П. Бездір прийшла у 1981 році (обрана за конкурсом), почала з посади асистента кафедри, викладала на підготовчому відділенні, проявила інтерес до вивчення літератури ХХ століття. Але вона досі любить згадувати, як, будучи випускницею філфаку Ужгородського державного університету, за розподілом працювала вчителькою російської мови та літератури в с. Велятино Хустського району, а потім вчителькою в школі с.Горяни Ужгородського району. А трудовий її шлях почався ще раніше, у студентські роки, коли через нестачу коштів, вона працювала у вільний від навчання час коректором газети «Закарпатська правда», бібліотекарем міської бібліотеки.

У 1984 році М. П. Бездір вступила до аспірантури при кафедрі радянської літератури Московського університету ім. М. В. Ломоносова. Її першим науковим керівником був професор Олексій Метченко, автор низки підручників і монографій про творчість Маяковського, наукових розвідок про творчість Максима Горького, Олександра Блока, а після його раптової смерті керівником дисертації Наталії Прокопівни стала професор О. П. Любарєва. У дисертаційній роботі на здобуття вченого звання кандидата філологічних наук Н. П. Бездір дослідила жанрову природу російського філософського роману 1970-х років. Захист дисертації відбувся в 1990 році, а за цей час Наталія Прокопівна вийшла заміж, народила й виховувала сина, з Москви повернулася в рідний університет, на посаду доцента кафедри російської літератури (1991). У статті «Російський філософський роман ХХ століття», що Н. П. Бездір опублікувала в «Науковому віснику Ужгородського університету» (2000, вип. 5-й), розглядаються традиції російського філософського роману, які склалися у творчості Ф. М. Достоєвського та в російській релігійній філософії ХІХ - поч. ХХ століть, і продовжилися у творчості М. Пришвіна, М. Булгакова, Л. Леонова, А. Платонова, С. Залігіна, А. Кіма та інших майстрів російської філософської прози.

Н.П.Бездір у 1997-1999 роках брала активну участь у створенні відділення журналістики на філфаці УжНУ. Її стараннями були налагоджені

зв'язки з факультетами журналістики Львова та Києва, отримано звітти кваліфіковану допомогу методичною та навчальною літературою.

Після проходження у 2002 році стажування на базі кафедри російської літератури Київського національного університету ім.Т.Г.Шевченка Н.П.Бездір запросили в докторантуру при цій кафедрі, куди вона поступила в 2004 році. Науковим консультантом Наталії Прокопівни стала професор Г.Ю.Мережинська – знаний в Україні науковець з питань порівняльного літературознавства. Робота над докторською дисертацією «Проза російського постмодернізму в контексті східно- і західнослов'янських літератур» спонукала Наталію Бездір видати 470-сторінкову монографію «Російська постмодерністська проза в східно- і західнослов'янському літературному контексті» (Ужгород, 2007). У центрі дослідження - творчість російських письменників В.Пелевіна, В.Сорокіна, Т.Толстої, П.Крусанова, українського постмодерніста Ю.Андруховича, польських, чеських та словацьких постмодерністів, зокрема М.Гретковської, Й.Топола, П.Віліковського та інших.

Докторську дисертацію Наталія Прокопівна успішно захистила в 2008 році за двома спеціальностями: російська література і порівняльне літературознавство. Після захисту дисертації вона працює професором кафедри російської літератури в УжНУ, в 2010 році ініціювала створення аспірантури при кафедрі.

Про її наукові інтереси легко зробити висновки за назвами публікацій: «Міфологізм у діалозі постмодерністських літератур: М. Гретковська, Вік. Єрофєєв», «Білоруський постмодернізм: перспективи становлення та розвитку», «Стратегії ідентифікації героя в російській та чеській постмодерністській прозі», «Дискурс модернізму в західнослов'янській і східнослов'янській версіях постмодернізму», «Барокова стратегія російського й українського постмодернізму», «Гоголівський інтертекст в російській постмодерністській прозі»... Студенти-русисти, вивчаючи історію літературної критики, одну із тем штудіюють за методичним посібником Н.П.Бездір «А.С.Пушкін в літературній критикі ХІХ – початку ХХ століття» (1999). А на сайтах в інтернеті знайдемо інформацію, що професор Наталія Бездір написала передмову до збірки новел Мирослава Дочинця «Хліб і шоколад» (2010), у часописі «Всесвіт» опублікувала рецензію на переклади Віктором Мотруком поезії в прозі Ж.-Л. Годо у збірці «Магнітне поле» (Ужгород, 2009), виступила при обговоренні поетичної збірки історика і письменника Казіміра Гурницького «В одвічному колі дванадцяти»... Сказала вона кваліфіковане слово літературного критика про творчість Надії Панчук, Петра Мідянки, Сергія Федаки...

У своєму ставленні до роботи Наталія Прокопівна завжди виявляла особисту ініціативу, творчий підхід, активність і сумлінність. Її темперамент, організаторські здібності, життєлюбність і любов до професії завжди були основою будь-якої справи. Сильна, успішна, мати двох прекрасних дітей, дружина і господиня, академка третього курсу, свої-

ми успіхами вона зобов'язана, за її словами, «розумним і чуйним людям, які зустрілися на її життєвому шляху»: «Це – мама і батько, викладачі школи та філологічного факультету, у яких була щаслива вчитися, сім'я – чоловік і діти, колеги по кафедрі, наукові керівники в аспірантурі та докторантурі». А коли заходить мова про здобутки і труднощі на її життєвому шляху, каже оптимістично, що їй просто щастить на добрих людей. І ще признається, що її девіз: «захочеш – зможеш» – жодного разу її не

підвів. Життєрадісна жінка, сповнена оптимізму та віри в удачу, переконує, що труднощі загартовують і роблять людину сильнішою.

В дні її ювілею і завжди колеги і друзі, учні та студенти бажають Наталії Прокопівні радості та благополуччя, творчих успіхів, нових перемог.

Людмила Бордіна,
доцент кафедри російської літератури
УжНУ